

Softdrugs Nederland kan 850 miljoen verdienen

Los het tekort op: legaliseer

Economen zijn **unaniem**: softdrugs moeten worden gelegaliseerd. Dan verdwijnt de criminaliteit en kan de staat **miljoenen** binnenharken. Dat laatste argument mag dankzij de **crisis** opeens worden gehoord.

Edward Deiters
Camil Driessen
...

Marihuana is – met een jaaromzet van bijna 36 miljard dollar per jaar – het lucratiefste landbouwgewas in Amerika. Groter dan maïs (23,3 miljard dollar), het brengt meer op dan druiven uit Californië, meer dan katoen uit Alabama en meer dan tabak uit Noord- en Zuid-Carolina. Dat stelde in ieder geval de pro-marihuana-legalisatie-organisatie NORML in 2006 in een lijvig rapport – gebaseerd op cijfers van hun grote vijand: de Drug Enforcement Administration (DEA). Met deze – en meer – cijfers achter de hand, diende de Californische Democraat Tom Ammiano begin vorig jaar het wetsvoorstel Proposition 19 in, dat marihuana-productie, -gebruik en -verkoop in Californië moet legaliseren. Op 2 november wordt er per referendum over gestemd.

Voorstaan zou er belasting over wiet betaald moeten worden en daar is het de voorstanders van legalisering in grote mate om te doen. Californië (de achtste economie ter wereld) is blutter dan blut. Platzak met een gat in de begroting van 20 miljard dollar. Voorstanders verwachten dat door legalisering in Californië een miljardenindustrie opbloeit. De staat profiteert daarvan via een nieuwe cannabisbelasting, die jaarlijks 1,4 miljard dollar kan opbrengen. Daarnaast is er een besparing van zeker 200 miljoen dollar omdat blowers niet meer vervolg en opgesloten hoeven te worden.

'Door de crisis is dit in Amerika ineens bespreekbaar geworden', zegt econoom Martijn Boermans van de Hogeschool van Utrecht. 'Er moet nu zoveel bezuinigd worden dat de hele morele discussie ondergeschikt raakt aan rationele economische motieven'.

Boermans publiceerde afgelopen vrijdag in *Amsterdam Law Review* een onderzoek naar wat legalisering in Nederland zou kunnen opleveren en kwam tot een opzienbarende conclusie. 'Conservatief' berekend kom ik uit op een netto-opbrengst van maximaal 850 miljoen euro per jaar. Dat is aanzienlijk meer dan de 443 miljoen euro die de ambtelijke bezuinigingswerkgroep van het ministerie

van Financiën dit voorjaar berekende. 'Ze hebben nogal zuinigigis gerekend', constateert Boermans.

Overigens stopte het kabinet-Rutte zelfs die conservatieve berekening achter het behang. Het verheugt de aanpak van softdrugs juist. Al smeken burgemeesters (Gerd Leers – nu minister van Immigratie – liep als burgervader van Maastricht voorop) al jaren in Den Haag om te mogen experimenteren met legale teelt. De Tweede Kamer nam zelfs al twee keer een motie van die strekking aan.

Ze willen af van de schizofrene gevoelssituatie waarbij een coffeeshop wel wiet mag verkopen, maar niet mag inkopen. Dat voedt de cannabis-criminaliteit en de bestrijding daarvan kost jaarlijks zeker 183 miljoen euro. Ook kost het tijd: zo besteedt het korps Midden-West Brabant er 40 procent van zijn opsporingscapaciteit aan.

Staatssteun criminelen

Onder economen is het overigens al heel lang bon ton om cannabis – of drugs in zijn algemeenheid – te willen legaliseren. Zo sprak topeconoom en Nobelprijswinnaar Milton Friedman zich midden jaren negentig al eens voor legalisatie uit. 'Een drugsverbod is niets anders dan staatssteun voor een crimineel kartel'. Criminelen profiteren van de illegaliteit, die de prijzen enorm opdrijft. Dat krijg je als er geen vrije markt is.

Harvard-econoom Jeffrey Miron roept ook al jaren dat de Amerikaanse staat alle drugs, van marihuana tot crack en heroïne, moet legaliseren. Hij stelt dat daarmee jaarlijks 40 miljard dollar bespaard wordt op politie en justitie en daarnaast bijna 50 miljard aan nieuwe belastingen zou kunnen worden geïnd. Begrijpelijk dus dat bij een enquête onder een groot deel van de Amerikaanse Associatie van Economen een paar jaar geleden 73 procent aangaf voor 'legalisering of decriminalisering' te zijn.

Niet alleen economen zijn voor legalisering. In mei riep een trits oude wijzen onder leiding van Frits Bolkestein via een opiniestuk in *NRC Handelsblad* op tot regulering van alle drugs. Hoogleraar Henk Rigter van de Erasmus Universiteit betrekende dat de Nederlandse rechtshandhaving van het verbod op alle drugs in 2003 1,6 miljard euro koste.

De moeder aller drugsverdragen (de Single Convention on Narcotic Drugs van de VN uit 1961) stelt zelfs dat het mag. Voorwaarde is alleen dat

'Een drugsverbod is staatssteun voor een crimineel kartel.'

een overheidsinstantie toezicht houdt op de teelt van cannabis en cocaïne.

Overigens is er op het gebied van legalisering een groot verschil tussen marihuana en harddrugs zoals cocaïne en crack, zegt hoogleraar Jonathan Caulkins van de Amerikaanse Carnegie Mellon University en verbonden aan het RAND Drug Policy Research Center. 'Bij legalisering van harddrugs is de prijsafname het hoogst. Je lost er misdaad mee op, maar krijgt er door de lage prijs mogelijk veel meer gebruikers bij. Die *trade off* heb je bij marihuana veel minder omdat die prijs al relatief laag is.' Maar volgens advocaat Raimond Dufour, voorzitter van de Stichting Drugsbeleid, is helemaal niet gezegd

dat de prijs van cocaïne bijvoorbeeld van 50 euro naar 10 euro moet dalen. De overheid kan dat ondervangen met accijns. Net zoals bij alcohol zullen mensen dan de legale variant kiezen.

Drooglegging

Het drugsverbod toont parallellen met het verbod van een ander genotmiddel: alcohol tijdens de drooglegging in de VS (1920-1933). Ook dat verbod kwam tot stand en bleef mede overeind op morele gronden: methodisten vonden zuipen een zonde. De Amerikaanse mafia (met Al Capone als icoon) is groot geworden door de drooglegging, maar valt in het niet bij de criminele netwerken die zijn ontstaan dankzij het drugsverbod: de

War on drugs
Op 17 juni 1971 verklaarde de toenmalige Amerikaanse president Richard Nixon tijdens een persconferentie officieel de 'War on Drugs'.

Wietboeven
Van het totale aantal van 1.846.351 drugsarrestaties in Amerika in 2005 waren er maar liefst 786.545 wegens marihuanahandel of -bezit.

Blowers in Amerika
Volgens de National Survey on Drug Use and Health uit 2005 heeft 41 procent van de Amerikanen wel eens marihuana geprobeerd.

die handel!

Legalisering is goed voor iedereen behalve criminelen. Die raken hun boterham kwijt. GETTY IMAGES

winst van de wereldwijde drugshandel wordt door het IMF geschat op 600 miljard dollar per jaar. Grootste verschil met de drooglegging is dat men er daar na dertien jaar al achterkwam dat verbieden niet werkt.

Gerard Leers hield dit jaar tijdens het Cannabis Tribunal in Den Haag nog een vurig pleidooi voor de regulering van cannabissteelt, handel en verkoop. Politici die dat niet erkennen zijn bezig met politiseren, moraliseren en kijken niet naar de feiten, zei hij.

De angst dat bij legalisering iedereen aan de drugs gaat is inmiddels namelijk, zeker op softdrugsgebied, ongegrond. In Nederland loopt al dertig jaar een experiment met coffeshops dat aantoonde dat door 'lega-

lisering' het gebruik van softdrugs helemaal niet toeneemt. Het gebruik hier ligt rond het Europese gemiddelde en is stukken lager dan in de VS.

In de Ranking van Drugs (naar schadelijkheid) van het Trimbos Instituut uit 2009 staat cannabis op de elfde plaats. Alcohol en tabak staan op de derde en vierde plaats.

VS de voorloper

Boermans, type nette academicus, stelt dat zijn pleidooi voor legalisatie gebouwd is op economische cijfers. 'De morele kant laat ik buiten beschouwing, maar in Nederland zijn we al zo lang voorloper op dit gebied. Het gebruik van softdrugs is zo ingeburgerd en het verbieden van soft-

drugs is in Nederland volledig mislukt', zegt hij. 'Over twintig jaar zijn ze hier gewoon legaal. Daar durf ik mijn hand voor in het vuur te steken. Het is jammer dat dit mogelijk in de VS eerder gaat gebeuren dan bij ons.'

Over een week weten we of Amerika ons voorbijholt. Peilingen in Californië zijn tegenstrijdig. Voorstander zeggen dat 47 procent van de bevolking voor is en 42 procent tegen en volgens tegenstanders is 53 procent weer tegen. En dan is er ook nog de federale (nationale) overheid die niets wil weten van legalisering en belooft hard op te treden. Mogelijk ontstaat dus de situatie dat de lokale politie niets doet maar de landelijke DEA mensen wel kan arresteren. Dan is gedogen nog heerlijk helder. ●

Reken je rijk

De Nederlandse schatkist harkt met sigaretten 2,3 miljard euro accijns binnen, met drank een kleine 900 miljoen euro. Volgens Boermans kan daar jaarlijks nog zeker 840 miljoen euro aan cannabisinkomsten bij.

Een coffeshophouder gooit zijn wiet nu ongeveer een keer over de kop. Dus een gram White Widow van zeven euro kostte hem ongeveer 3,50. Als de cannabissteelt legaal wordt, zouden volgens Boermans de prijzen dalen met 80 procent. De staat zou daartussen kunnen springen met accijns en btw: een cannabisbelasting zoals in Californië het idee is.

Toch zit er een grote keerzijde aan al die met cijfers goochelende economen. Zo benadrukt de studie van het RAND Drug Policy Research Center de onzekere factoren in al die berekeningen. 'De mogelijke belastingopbrengsten kunnen dramatisch hoger of lager uitvallen dan 1,4 miljard dollar', schrijven de onderzoekers. Stijgt bijvoorbeeld de vraag? Hoeveel geld moet de staat in controle en voorlichting steken? En wat gebeurt er met de *home growers*, die voortaan officieel thuis hun wiet mogen verbouwen? Pas als de Californische burger ja stemt, zullen we weten wat alle gevolgen zullen zijn. 'Californië zou zo een heel grote veldstudie kunnen worden', zei drugsonderzoeker Philip Cook van de Duke University in North Carolina onlangs. Letterlijk en figuurlijk.

Ook gij?

In een opiniestuk in *NRC Handelsblad* in mei dit jaar werd tot legalisering van alle drugs in Nederland opgeroepen. 'Red het land, sta drugs toe. Opheffen verbod soft- en harddrugs bespaart miljarden.' Was getekend Frits Bolkestein, oud-minister Els Borst van Volksgezondheid, oud-president van het Amsterdamse gerechtshof Harry van den Haak en andere eminences grises.

In hun betoog speelden economische aspecten een rol, maar andere factoren waren zeker zo belangrijk. Minstens de helft van de criminaliteit in Nederland is drugsgerelateerd. Zo'n 30 procent van de gevangenisstraffen vloeit er uit voort en in 2006 had driekwart van de 300 zware opsporingsonderzoeken van justitie er betrekking op. En het bizarre is, zo vinden Bolkestein en consorten, dat over deze feiten nooit wordt gediscussieerd in het drugsdebat. Het veiligheidsdebat idem dito: de mankracht die in de *war on drugs* wordt gestoken kan ook aan betere dingen worden besteed.

Drugs brengen schade toe, maar de gevaren ervan zijn veel kleiner dan die van alcohol en tabak: Nederland kent dertien keer meer alcoholisten, vijftien keer meer alcoholododen en 333 keer meer tabaksdoden.

Dag criminelen?

Economen zijn massaal voor legalisering van (soft-)drugs. De criminaliteit verdwijnt erdoor omdat de markt niet meer illegaal is. Maar wat gebeurt er dan met de criminelen, gaan die opeens allemaal braaf bij de supermarkt op de hoek werken?

Volgens hoogleraar Caulkins kun je drie soorten drugs-criminaliteit onderscheiden. Criminaliteit die door gebruikers wordt gepleegd omdat ze high zijn (zoals een vechtpartij door dronkenschap): bij wiet is daarvan amper sprake. Economische compulsieve criminaliteit, die wordt gepleegd door gebruikers om voor hun drugs te betalen. Daar is bij wiet amper sprake van omdat het goedkoop is. En systematische misdaad, die met drugs-verkoop samenhangt. Die verdwijnt per definitie bij legalisering omdat er geen misdaad meer is.

Wat de 'crimineel' vervolgens gaat doen ligt aan wat hij eerst deed, zegt Caulkins. 'Een groep zal inderdaad gewoon een legaal baantje nemen, bijvoorbeeld bij de supermarkt. Die switchen niet naar auto's stelen en berovingen omdat dat geweldadige misdrijven zijn. Maar er zijn absoluut beroeps-criminelen die op zoek gaan naar een nieuwe illegale inkomstenbron.'

Na de drooglegging ging de maffia zich bezighouden met gokken, vrouwen- en drugshandel. Dat nemen economen dan weer niet mee. ●

Blowers Nederland

In een studie van de Universiteit van Amsterdam gaf 15,6 procent van de Nederlanders aan ooit marihuana te hebben geprobeerd.

ID please...

Een groot onderzoek in Amerika wees uit dat tieners het makkelijker vonden om marihuana te kopen dan bier.

Stoppen

Wie ophoudt met roken, krijgt te maken met ontwenningssverschijnselen die zes keer zo erg zijn als die bij het stoppen met blowen.